

273 SERİ NO'LU GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ

Belge türü	Tebliğ
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Tebliğ grubu	GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞLERİ
Sayı	27447
Tarih	29.12.2009
Sıra no	273

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 21, 23/8, 31, 47, 48, mükerrer 80, 82, 86 ve 103 üncü maddelerinde yer alan ve yeniden değerlendirme oranında artırılan maktu had ve tutarlar ile 01/01/2006 tarihinden önce ihraç edilen bir kısım menkul kıymetten 2009 takvim yılında elde edilen menkul sermaye iradının beyanında dikkate alınacak indirim oranı ve istisna uygulamasına ilişkin açıklamalar bu Tebliğin konusunu oluşturmaktadır.

1. Yeniden Değerleme Oranında Artırılan Had ve Tutarlar

Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 123 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasında, Kanunun 21, 23/8, 31, 47, 48, mükerrer 80, 82 ve 86 ncı maddelerinde yer alan maktu had ve tutarların, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle uygulanacağı, bu şekilde hesaplanan maktu had ve tutarların yüzde 5'ini aşmayan kesirlerinin dikkate alınmayacağı, Bakanlar Kurulunun, bu surette tespit edilen had ve tutarları yarısına kadar artırmaya veya indirmeye yetkili olduğu hükmü yer almaktadır. Aynı maddenin (3) numaralı fıkrasında da 103 üncü maddede yer alan vergi tarifesinin gelir dilimi tutarları hakkında (2) numaralı fıkranın uygulanacağı belirtilmiştir.

Bu hüküm göz önüne alınarak Gelir Vergisi Kanununun 21, 23/8, 31, 47, 48, mükerrer 80, 82 ve 86 ve 103 üncü maddelerinde yer alıp, 2009 yılında uygulanan had ve tutarların 2009 yılı için % 2,2 (yüzde iki virgöl iki) olarak tespit edilen yeniden değerlendirme oranında1 artırılması suretiyle belirlenen ve 2010 takvim yılında uygulanacak olan had ve tutarlar aşağıdaki şekilde tespit edilmiştir.

1.1. Gayrimenkul Sermaye İratlarında Uygulanan İstisna Tutarı

Gelir Vergisi Kanununun 21 inci maddesinde yer alan mesken kira gelirleri için uygulanan istisna tutarı, 2010 takvim yılında elde edilen kira gelirleri için 2.600 TL olarak tespit edilmiştir.

1.2. Hizmet Erbabına İşyeri veya İşyerinin Müştemilatı Dışında Kalan Yerlerde Yemek Verilmek Suretiyle Sağlanan Menfaatlara İlişkin İstisna Tutarı

Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinin (8) numaralı bendinde yer alan, işverenlerce işyeri veya işyerinin müştemilatı dışında kalan yerlerde hizmet erbabına yemek verilmek suretiyle sağlanan menfaatlara ilişkin istisna tutarı, 2010 takvim yılında uygulanmak üzere 10 TL olarak tespit edilmiştir.

1.3. Sakatlık İndirimi Tutarları

Gelir Vergisi Kanununun 31 inci maddesinde yer alan sakatlık indirimi tutarları, 2010 takvim yılında uygulanmak üzere; birinci derece sakatlar için 680 TL, ikinci derece sakatlar için 330 TL, üçüncü derece sakatlar için 160 TL olarak tespit edilmiştir.

1.4. Basit Usule Tabi Olmanın Genel Şartlarından Olan İşyeri Kira Bedeline İlişkin Tutar

Gelir Vergisi Kanununun 47 nci maddesinin (2) numaralı bendinde yer alan yıllık kira bedeli toplamı, 2010 takvim yılında uygulanmak üzere büyükşehir belediye sınırları içinde 4.300 TL, diğer yerlerde 3.000 TL olarak uygulanacaktır.

1.5. Basit Usule Tabi Olmanın Özel Şartlarını Belirleyen Hadler

Gelir Vergisi Kanununun 48 inci maddesinde yer alan hadler, 2010 takvim yılında uygulanmak üzere yeniden değerlendirme oranında artırılmıştır.

Buna göre;

- (1) numaralı bent için 60.000 TL ve 90.000 TL,
- (2) numaralı bent için 30.000 TL,
- (3) numaralı bent için 60.000 TL,

olarak uygulanacaktır.

1.6. Değer Artışı Kazançlarına İlişkin İstisna Tutarı

Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 80 inci maddesinde yer alan değer artışı kazançlarına ilişkin istisna tutarı, 2010 takvim yılı gelirlerine uygulanmak üzere 7.700 TL olarak tespit edilmiştir.

1.7. Arızı Kazançlara İlişkin İstisna Tutarı

Gelir Vergisi Kanununun 82 nci maddesinde yer alan arızı kazançlara ilişkin istisna tutarı, 2010 takvim yılı gelirlerine uygulanmak üzere 18.000 TL olarak tespit edilmiştir.

1.8. Tevkifata ve İstisnaya Konu Olmayan Menkul ve Gayrimenkul Sermaye İratlarına İlişkin Beyanname Verme Sınırı

Gelir Vergisi Kanununun 86 ncı maddesinde yer alan tevkifata ve istisnaya konu olmayan menkul ve gayrimenkul sermaye iratlarına ilişkin beyanname verme sınırı, 2010 takvim yılı gelirlerine uygulanmak üzere 1.090 TL olarak tespit edilmiştir.

1.9. Gelir Vergisine Tabi Gelirlerin Vergilendirilmesinde Esas Alınan Tarife

Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesinde yer alan gelir vergisine tabi gelirlerin vergilendirilmesinde esas alınan tarife, 2010 takvim yılı gelirlerinin vergilendirilmesinde esas alınmak üzere aşağıdaki şekilde yeniden belirlenmiştir.

8.800 TL'ye kadar	% 15
22.000 TL'nin 8.800 TL'si için 1.320 TL, fazlası	% 20
50.000 TL'nin 22.000 TL'si için 3.960 TL, fazlası	% 27
50.000 TL'den fazlasının 50.000 TL'si için 11.520 TL, fazlası	% 35

2. Kâr Hadleri Emsallerine Göre Düşük Olarak Tespit Edilmiş Bulunan Emtia İçin Özel Hadler

Milli piyango bileti, akaryakıt, şeker ve bunlar gibi kâr hadleri emsallerine göre düşük olarak tespit edilmiş bulunan emtia için özel hadler belirleme yetkisi Gelir Vergisi Kanununun 48 inci maddesi ile Maliye Bakanlığına verilmiştir. Bu yetki kullanılarak 2009 yılı için 270 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği2 ile açıklanan tutarlar yeniden belirlenmiştir.

Buna göre, anılan maddelerin ticaretini yapanların, 2010 takvim yılında da basit usulden yararlanabilmeleri için; alış, satış veya hasılatlarının 31/12/2009 tarihi itibariyle aşağıda belirtilen hadleri aşmaması gerekmektedir.

Emlakın Cinsi	Büyükşehir Belediye Sınırları Dışında Kalan Yerlerde		Büyükşehir Belediye Sınırları İçinde Kalan Yerlerde	
	Yıllık Alım Ölçüsü (TL)	Yıllık Satış Ölçüsü (TL)	Yıllık Alım Ölçüsü (TL)	Yıllık Satış Ölçüsü (TL)
Değerli Kağıt	97.000	109.000	130.000	150.000
Şeker -Çay	77.000	97.000	90.000	120.000
Milli Piy. Bileti, Hemen	77.000	97.000	90.000	120.000
Kazan, Süper Toto vb.				
İçki (Bira ve Şarap Hariç) -	77.000	97.000	90.000	120.000
İspirto- Sigara-Tütün				
Akaryakıt (LPG hariç)	109.000	120.000	150.000	170.000

Belirtilen bu malların alım satımı ile uğraşanlar hakkında, basit usulün özel şartları bakımından yukarıdaki hadler dikkate alınmak suretiyle, 136 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğindeki3 hesaplamalar doğrultusunda işlem yapılacaktır.

3. Basit Usule Tabi Mükelleflerde Gün Sonunda Toplu Belge Düzenleme Uygulaması

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerle ilgili 215 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği4 ile getirilen, belge vermedikleri günlük hasılatları için gün sonunda tek bir fatura düzenlenmesine ilişkin uygulamanın 31/12/2010 tarihine kadar devam etmesi, Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin

Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden uygun görülmüştür.

4. 2009 Takvim Yılında Elde Edilen Bir Kısım Menkul Sermaye İradının Beyanında Dikkate Alınacak İndirim Oranı İle İstisna Uygulaması

Gelir Vergisi Kanununun 76 ncı maddesinin 5281 sayılı Kanunun 44 üncü maddesiyle yürürlükten kaldırılan ikinci fıkrasında, Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (5), (6), (7), (12) ve (14) numaralı bentlerinde yer alan menkul sermaye iratlarına (döviz cinsinden açılan hesaplara ödenen faiz ve kâr payları, dövize, altına veya başka bir değere endeksli menkul kıymetler ile döviz cinsinden ihraç edilen menkul kıymetlerden elde edilenler hariç) fıkra da belirtilen indirim oranının uygulanması suretiyle bulunacak kısmın, bu iratların beyanı sırasında indirim olarak dikkate alınacağı belirtilmişti.

Gelir Vergisi Kanununun indirim oranı uygulamasına yönelik 76 ncı maddesinin ikinci fıkrası 1/1/2006 tarihinden itibaren elde edilen gelirlere uygulanmak üzere 5281 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmakla birlikte, anılan Kanunun geçici 67 nci maddesinin (9) numaralı fıkrası hükmü gereğince 1/1/2006 tarihinden önce ihraç edilen her nevi tahvil ve Hazine bonolarından elde edilen gelirlerin vergilendirilmesinde 31/12/2005 tarihinde yürürlükte olan hükümler esas alınacağından, indirim oranı uygulaması ile ilgili olarak aşağıdaki açıklamaların yapılmasında yarar görülmüştür.

İndirim oranı; Vergi Usul Kanununa göre o yıl için tespit edilmiş olan yeniden değerlendirme oranının, aynı dönemde Devlet tahvili ve Hazine bonusu ihalelerinde oluşan bileşik ortalama faiz oranına bölünmesi suretiyle tespit edilmektedir.

Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre 2009 yılı için tespit edilmiş olan yeniden değerlendirme oranı % 2,2'dir. Bu dönemde Devlet tahvili ve Hazine bonusu ihalelerinde oluşan bileşik ortalama faiz oranı ise % 13,15' dir.

Buna göre, 2009 yılında elde edilen bir kısım menkul sermaye iradının beyanında uygulanacak indirim oranı ($\% 2,2 / \% 13,15 =$) % 16,7 olmaktadır.

4.1. İndirim Oranı Uygulanarak Beyan Edilecek Menkul Sermaye İratları

Gelir Vergisi Kanununa 5281 sayılı Kanunla eklenen geçici 67 nci maddede, menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılması ve elde tutulması sürecinde elde edilen gelirler ile mevduat faizleri, repo gelirleri ve katılım bankalarından elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine yönelik düzenlemelere yer verilmiş, mevduat faizleri, repo gelirleri ve katılım bankalarından elde edilen gelirler üzerinden yapılacak tevkifata ilişkin açıklamalara 45 numaralı Gelir Vergisi Sirkülerinde ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

Bu çerçevede, geçici 67 nci maddenin (4) numaralı fıkrası uyarınca, 75 inci maddenin ikinci fıkrasının (7), (12) ve (14) numaralı bentlerinde yazılı menkul sermaye iratlarından 1/1/2006 tarihinden itibaren ödemeyi yapanlarca % 15 oranında vergi tevkifatı yapılmakta olup, bu gelirlerin beyanı ve indirim oranı uygulanması söz konusu değildir.

Diğer taraftan, anılan maddenin (9) numaralı fıkrası gereğince, geçici 67 nci maddenin yürürlük tarihinden önce ihraç edilmiş olan her nevi tahvil ve Hazine bonoları ile Toplu Konut İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerin elde tutulması veya elden çıkarılması suretiyle sağlanan gelirlerin vergilendirilmesinde bu madde hükümlerinin uygulanmayacağı, bu gelirlerin vergilendirilmesinde 31/12/2005 tarihi itibarıyla geçerli olan hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir.

Bu kapsamda, 2009 takvim yılında elde edilen menkul sermaye iratlarından, 1/1/2006 tarihinden önce ihraç edilmiş olan ve Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (5) numaralı bendinde sayılan her nevi tahvil ve Hazine bonusu faizleri ile Toplu Konut İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerden sağlanan gelirler indirim oranı uygulanmak suretiyle beyan edilecektir.

Döviz, altına veya başka bir değere endeksli menkul kıymetler ile döviz cinsinden ihraç edilen menkul kıymetlerden elde edilen menkul sermaye iratlarının beyanında indirim oranı uygulanmayacaktır.

Ayrıca, ticari işletmelere dahil kazanç ve iratlar için indirim oranı uygulanması söz konusu değildir.

4.2. 01/01/2006 Tarihinden Önce İhraç Edilen Devlet Tahvili ve Hazine Bonolarından Elde Edilen Gelirlerde İstisna Uygulaması

Gelir Vergisi Kanununun geçici 59 uncu madde hükmü ile 31/12/2007 tarihine kadar, 26/7/2001-31/12/2005 tarihleri arasında ihraç edilen Devlet tahvilleri ve Hazine bonolarının faiz gelirleri ve elden çıkarılmasından sağlanan diğer kazançlar toplamının 2001 yılında 50 milyar lirası, 2002 ve izleyen yıllarda bu tutarın veya artırılmış tutarın her yıl için belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılması ile bulunacak tutar gelir vergisinden istisna edilmiştir.

Bu hüküm uyarınca, 1/1/2006 tarihinden önce ihraç edilmiş olan Devlet tahvili ve Hazine bonolarından elde edilen gelirlere ilişkin istisna uygulaması 31/12/2007 tarihinde son bulduğundan, söz konusu menkul kıymetlerden 2009 takvim yılında elde edilen faiz gelirleri ile alım-satım kazançlarıyla ilgili olarak yukarıda bahsi geçen geçici 59 uncu maddede yer alan istisnanın uygulanması söz konusu değildir.

Tebliğ olunur.

1 14/11/2009 tarih ve 27406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 392 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile açıklanmıştır.

2 23/12/2008 tarih ve 27089 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

3 2/5/1982 tarih ve 17682 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

4 6/12/1998 tarih ve 23545 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026